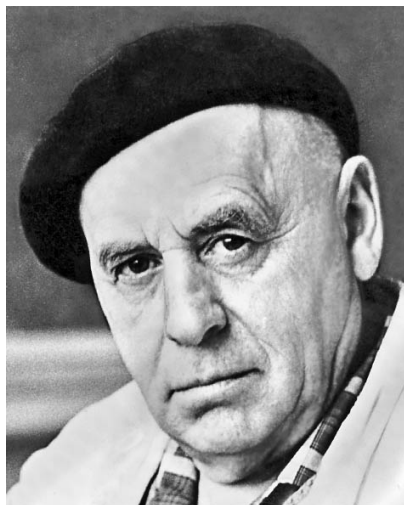

КРУК Григорій Якович (30. 10. 1911, с. Братишів, нині Тлумац. р-ну Івано-Фр. обл. — 05. 12. 1988, Мюнхен) — скульптор, графік. Закін. Львів. мист.-пром. школу (1934), навч. у Краків. (1928–36; майстерня К. Ляшки) і Берлін. (1936–40; викл. А. Бреккер, О. Гріцбергер, Ф. Ємець, А. Фоке) АМ. Від 1945 — у Мюнхені, де викладав в АМ. На творчій роботі. Створював монум. і малоформатні скульптури у бронзі, гіпсі, теракоті. Основна тематика — ностальгія за рідною землею, духов. та фіз. образ підкарп. селян, істор. минуле України, композиції з масив. жін. фігурами, портрети. Суворі й прості постаті персонажів не ідеалізував, шукаючи в них не краси, а лише автентичності і характер. рис. Оскільки відтворював світ фіз. праці, селян та взагалі бідноту, вони виходили часом грубими, штучно не прикрашеними. Передавав природ. рух люд. тіла, без штуч. поз, поет. жестів. Більшість робіт в експресіоніст., динам. стилі, позбавлені деталей; композиції наближені до форм сфери, брили, піраміди. Створив особливий вид різьблення, осн. компонентами якого стали спрощені узагальнені маси, зведені до цілісної брилуватості. Матеріал. статичність, замкнутість спричинила наповненість об'єму. Зробив серію експресіоніст. рисунків люд. фігур. Увів укр. селян. сюжет у світ. мистецтво (пам'ятник 1964 у м. Гмюнд (Австрія) виселенцям із Галичини, померлим у таборах). Роботи К. виставляли у країнах Азії, Європи, США. Персон. виставки — у Мюнхені (1946–47, 1952, 1960, 1963–64, 1969, посмертна — 2011), Парижі, Лондоні, Единбурзі (усі — 1954), Бонні (1955), Римі (1957), Нью-Йорку та Філадельфії (1961), Відні (1962), Берліні (1963), Торонто (1968). Останні роки жив у притулку для людей похилого віку. Створ. Міжнар. фонд К., шкіл. музей — у Братиславі, 2006 — кімнату-музей у рідному

селі, 2011 — Музей К. на площі його імені у м. Кенігсбрунн (Німеччина). В Івано-Франківську на його честь названо вулицю. Архів К. та осн. частина робіт зберігаються в УВУ (Мюнхен), частина творів — у Нац. музеї (Париж), Британ. музеї (Лондон), НХМ (Київ), Івано-Фр. ХМ.

Основні твори

«Концерт на ярмарку» (1937), «Родина втікачів», «Голівка хлопчика» (обидва — 1938), «Мати з дитям» (1944), «Селяни перед розстрілом у Станіславі» (1945), «Швачка» (1946), «Лучниця» (1947), «Бандурист» (1958), «Голова дитини» (1959), «Жінка, яка стоїть» (1960), «Т. Шевченко» (1961), «Батько» (1968), «Оголена (Нудистка)» (1972), «Дівчина з глечиком» (1973), «Танцівниця», «Т. Шевченко» (обидва — 1975), «Єврей з півнем», «Прачка», «Селянин», «Сирітка», «Хлопець із голубом», «Жінка з торбою», «Бабуся зі свічкою», «Паламар», «Покритка», «Дівчина, яка читає книжку», «Дівчина, яка сперлася на коромисло», «Селянин у церкві», «Дитина біженців», «Учителька», «Атенагорас I», «Папа Павло VI», «Кардинал Йосиф Сліпий», «Л. ван Бетговен», «Анна Ярославна», «Князь Володимир Великий», «В. Липинський», «М. Лисенко», «В. Стефанік», «С. Петлюра», «І. Мазепа», «С. Гординський», «Я. Гніздовський» (усі — 1970–80-і рр.).

Рекомендована література

1. Попович В. Українська тематика в творах Г. Крука // Нотатки з мистецтва. Філадельфія, 1986. № 26;
2. Даревич Д. Григорій Крук — співець селянської долі // Сучасність. 1987. № 7/8;
3. T. Reim, V. Probst. Gregor Kruk. Leben und Werk. München, 1988;
4. Попович В. Григорій Крук // Сучасність. 1990. № 6;
5. Вільний О. Григорій Крук — другий після Олександра Архипенка // ОМ. 1992. № 3;
6. Мельник В. Мистецтво, народжене сонцем і землею: Скульптор Григорій Крук повертається в Україну // КіЖ. 1992, 19 груд.;
7. Федорук О. К. Григорій Крук та європейська пластика середини ХХ століття: Мат. міжнар. наук. конф., Івано-Франківськ, 3–5 груд. 1992 р. К., 1995;
8. Касіян О. Піднебесна Григорія Крука // Мистецтво укр. діаспори: Повернуті імена. Вип. 1. К., 1998;
9. Гентош О. Мистецтво Григорія Крука повертається у Львів // Вісн. Львів. АМ. 1998. Вип. 9;
10. Пекарська Л. Знаменитий і невідомий Григорій Крук // Art Ukraine. 2010. № 2(15).

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Крук Григорій Якович / В. Попович, Я. О. Кравченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-2208>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).